

**ĐẢM BẢO AN NINH TÀI
CHÍNH NGÂN HÀNG –
NHÌN TỪ CUỘC KHỦNG
HOẢNG TÀI CHÍNH NĂM
2008**

**TS. Nguyễn Minh Phong
Ths. Nguyễn Trần Minh Trí**

1. Đạo luật Dodd-Frank và những điểm đáng chú ý

Đạo luật Dodd-Frank (*Luật Cải cách Tài Chính Phố Wall và Bảo vệ người tiêu dùng* (*Dodd-Frank Wall Street and Consumer Protection Act*) được Barack Obama chính thức thông qua ngày 21/7/2010, đã bao quát và tùy chỉnh hầu hết các vấn đề trọng yếu của thị trường tài chính, với các điểm quan trọng như:

- ✓ *Thành lập Văn phòng bảo vệ tài chính tiêu dùng (CFPB) nhằm tăng cường bảo vệ người tiêu dùng. Cụ thể:*
 - Bảo vệ người tiêu dùng khỏi các sản phẩm tài chính không công bằng hoặc mang tính lừa đảo.
 - Đảm bảo cung cấp thông tin đầy đủ và rõ ràng liên quan đến các khoản tín dụng cũng như các sản phẩm tài chính liên quan đến tổ chức phát hành thẻ tín dụng, mua bán tài sản thế chấp
- ✓ *Nâng cao quyền hạn cho Tổng công ty bảo hiểm tiền gửi Mỹ (FDIC). Cụ thể:*

1. Đạo luật Dodd-Frank và những điểm đáng chú ý

- Chính thức nâng vĩnh viễn hạn mức bảo hiểm tiền gửi tối đa lên **250.000 USD** đối với mỗi người gửi tiền so với mức trước đây là 100.000 USD
- Phí bảo hiểm tiền gửi được tính trên tổng tài sản (trừ đi vốn hữu hình) thay vì tổng số dư tiền gửi như trước đây
- FDIC được tiếp cận với hạn mức tín dụng đặt biệt từ Bộ tài chính Mỹ; đồng thời bỏ quy định giới hạn Quỹ bảo hiểm tiền gửi ở mức tối đa 1,5% số dư tiền gửi được bảo hiểm
- FDIC được mở rộng thẩm quyền trong việc xử lý các công ty tài chính có khả năng tác động lên hệ thống; thực hiện giám sát các ngân hàng và tổ chức tiết kiệm cấp bang, tập đoàn ngân hàng tổng hợp cấp bang có tổng tài sản dưới 50 tỷ USD.
- **OCC (Cơ quan kiểm soát tiền tệ)** giám sát các ngân hàng quốc gia và tổ chức tiết kiệm liên bang, công ty sở hữu 2 đối tượng trên có tổng tài sản dưới 50 tỷ USD.
- FED giám sát các tập đoàn ngân hàng tổng hợp với tài sản trên 50 tỷ USD
- **Cơ quan giám sát Tiết kiệm (OTS)** sẽ chuyển giao một phần hoạt động cho Cơ quan kiểm soát tiền tệ (OCC) và một phần cho FDIC (như nêu trên, theo đó, FDIC sẽ tiếp nhận thêm nhiệm vụ giám sát các tổ chức tiết kiệm cấp bang của OTS).

1. Đạo luật Dodd-Frank và những điểm đáng chú ý

- ✓ *Thành lập Hội đồng giám sát ổn định tài chính (FSOC) nhằm tăng cường giám sát và giải quyết vấn đề rủi ro hệ thống đối với khu vực tài chính – ngân hàng. Cụ thể:*
 - Hội đồng có nhiệm vụ xác định và xử lý những rủi ro tài chính mang tính hệ thống của nước Mỹ. Hội đồng do Bộ trưởng Bộ tài chính đứng đầu, có 9 thành viên đến từ các cơ quan quản lý tài chính liên bang, trong đó có FDIC
 - FSOC cũng được yêu cầu hợp tác cùng FED trong việc áp đặt các giới hạn nghiêm ngặt về vốn và đòn bẩy lên các ngân hàng “có nhiều khả năng phá sản”; hướng dẫn Chính phủ tổ chức các đợt kiểm toán bất thường và liên tục với các chương trình tín dụng của FED và thành lập “Quy tắc Volcker” để giới hạn các hoạt động giao dịch độc quyền của các ngân hàng lớn.
- ✓ *Tăng cường quy định pháp lý điều chỉnh hoạt động ngân hàng và lĩnh vực giám sát; Đảm bảo tính minh bạch với các sản phẩm chứng khoán phái sinh*

1. Đạo luật Dodd-Frank và những điểm đáng chú ý

- ✓ *Tăng cường trách nhiệm của các tổ chức tài chính – tín dụng đối với an toàn hệ thống; Đặt ra các điều khoản cho phép thực hiện phá sản với bất kỳ tổ chức tài chính – ngân hàng nào.*
- ✓ *Đặt ra nhiều hạn chế mới lên các ngân hàng lớn nhất, như quy định trong vài năm các ngân hàng lớn phải rút dần vốn ra khỏi các quỹ đầu cơ, quỹ tư nhân và chỉ được nắm giữ tối đa 3% số cổ phiếu của các quỹ này.*
- ✓ *Đưa ra các quy định liên quan đến hoạt động của các quỹ đầu tư, công ty bảo hiểm, tổ chức xếp hạng tín nhiệm, vấn đề lương thưởng của Ban lãnh đạo định chế tài chính;*
- ✓ *Tăng cường năng lực của Ủy ban giao dịch chứng khoán và các cơ quan đảm bảo an toàn tài chính khác*

Tác động của đạo luật Dodd – Frank với kinh tế Mỹ

Tác động tích cực

- Chấm dứt tình trạng xảy ra những vấn đề “mờ ám” đã đẩy hệ thống tài chính Hoa Kỳ vào tình trạng khủng hoảng năm 2008
- Duy trì lòng tin của người tiêu dùng và người gửi tiền, đảm bảo nền tài chính phát triển “lành mạnh”

Tác động tiêu cực

- Nhóm phản đối cho rằng việc gia tăng ảnh hưởng của Chính phủ đối với hoạt động của các công ty tài chính tư nhân, vi phạm nguyên tắc cơ bản của kinh tế thị trường
- Đạo luật có thể làm tăng gánh nặng đối với các ngân hàng cỡ nhỏ và cản trở người dân Mỹ tiếp cận tín dụng

Tác động của đạo luật Dodd – Frank đến kinh tế thế giới

- ✓ Đạo luật truyền đi các thông điệp cần thiết từ đó làm **thay đổi nhận thức và tạo ra làn sóng mới về việc hoàn thiện cơ sở luật pháp trong mỗi nước và quốc tế, cũng như thành lập thêm các định chế cần thiết, tăng cường các hoạt động và cộng cụ hữu hiệu nhằm hỗ trợ giám sát tài chính Nhà nước và bảo vệ người tiêu dùng** trong hoạt động của các thị trường tài chính quốc gia và quốc tế; từ đó góp phần gìn giữ sự ổn định chung các hoạt động tài chính quốc gia và quốc tế trong tương lai.
- ✓ Đạo luật có thể **kéo theo sự thu hẹp nhất định về quy mô các hoạt động đầu tư và tín dụng, nhất là đầu tư mang tính đầu cơ và mạo hiểm**, từ đó làm thu hẹp quy mô và cường độ nóng của các thị trường tài chính khu vực và quốc tế.

2. Những gợi ý cho Việt Nam nhằm đảm bảo an ninh tài chính trong thời gian tới

- ✓ **Củng cố và nâng cao hơn nữa nhận thức về yêu cầu giám sát tài chính, đảm bảo an toàn hệ thống tài chính – ngân hàng quốc gia**
- ✓ **Liên tục đánh giá và cải cách cơ sở pháp lý điều khiển hệ thống tài chính là việc làm cần thiết giúp ngăn ngừa khủng hoảng trong tương lai.** Xác định đúng hướng phát triển của hệ thống tài chính, chức năng nhiệm vụ của các cơ quan có chức năng giám sát, ổn định tài chính.
- ✓ **Nên hình thành khái niệm “**Mạng an toàn tài chính quốc gia**”** và quy định rõ ràng mối quan hệ **phối hợp giữa các cơ quan** có liên quan
- ✓ **Xây dựng các kịch bản và tập dượt đối phó** với các biến cố và khủng hoảng tài chính – ngân hàng nhằm tăng tính chủ động và kỹ năng đối phó với khủng hoảng ở các cấp và nhân dân, phòng tránh đầu cơ “đục nước béo cò”

2. Những gợi ý cho Việt Nam nhằm đảm bảo an ninh tài chính trong thời gian tới

- ✓ Cần quán triệt những vấn đề sau đây về Nghị quyết Quốc hội về xử lý nợ xấu của các tổ chức chính phủ:
 - Không dùng Ngân sách nhà nước để xử lý nợ xấu;
 - Không lạm dụng các quy định của Nghị quyết để xử lý nợ xấu của các khoản nợ phát sinh sau ngày 15/8/2017;
 - Không coi Nghị quyết như cây đũa thần để giải quyết nhanh chóng nợ xấu theo kiểu “hòa cả làng”, bỏ qua mọi nguyên nhân và dung dưỡng những hành vi thiếu trách nhiệm và trục lợi cá nhân của các bên liên quan, cả chủ nợ, con nợ và cơ quan quản lý nợ.

Kết thúc bài trình bày

- Theo NHNN, tính đến cuối năm 2016, tổng cộng nợ xấu **nội bảng** của các tổ chức tín dụng (trên 150.000 tỷ đồng, chiếm 2,52% tổng dư nợ) và nợ xấu mà Công ty mua bán nợ (**VAMC**) đã mua, nhưng chưa xử lý được (trên 195.000 tỷ đồng, chiếm 3,29% tổng dư nợ) là trên 345.000 tỷ đồng, chiếm 5,8% tổng dư nợ. Ngoài ra, hiện còn khoảng 4,28% tổng dư nợ có “**nguy cơ cao** trở thành nợ xấu” khi đến hạn...**tổng cộng hơn 10% dư nợ.**

- NHNN đã nâng mức bảo hiểm tiền gửi lên 75 triệu đồng so với mức cũ 50 triệu đồng, chấm dứt mua lại các ngân hàng thương mại dưới chuẩn với giá 0 đồng;

- Đề án tái cơ cấu các tổ chức tín dụng 2016-2020 đã được thông qua 19-7-2017 và

Nợ xấu là kết quả hội tụ **hiều nguyên nhân**, từ các rủi ro thị trường trong kinh doanh và quản lý yếu kém của doanh nghiệp, đến rủi ro đạo đức và lỗi hổng quản trị của bản thân hệ thống ngân hàng.

Nợ xấu là căn bệnh **mãn tính**, bạn đồng hành cùng các hoạt động kinh doanh tiền tệ trong kinh tế thị trường, không hình thành chỉ sau một đêm và càng không thể giải quyết chỉ một lần là xong.

Những hạn chế về **cơ sở pháp lý, cũng như những ngộ nhận và lạm dụng chúng** không chỉ làm gia tăng áp lực nợ xấu mới, mà còn tích tụ và làm chậm quá trình xử lý các khoản nợ xấu cũ...

Những thông điệp từ cuộc khủng hoảng tài chính toàn cầu năm 2008 và khủng hoảng KTTG hiện đại

- Thứ nhất, không có ngoại lệ đổ vỡ và khủng hoảng cho bất kỳ mô hình kinh doanh và nhà nước nào, kể cả các đại gia và cường quốc kinh tế hàng đầu thế giới;
- Thứ hai, yêu cầu phối hợp hài hoà sử dụng bàn tay Nhà nước và bàn tay Thị trường trong một mô hình Nhà nước kiểu mới
- Thứ ba, coi trọng tính đồng bộ và chú ý đến tính 2 mặt của các giải pháp chính sách, nhằm đa dạng hoá và phối hợp hiệu quả các nguồn lực trong nước và quốc tế trong quản lý phát triển và vượt qua khủng hoảng.
- Thứ tư, tăng cường dự báo, thông tin, bảo vệ người tiêu dùng và giữ vững lòng tin trên thị trường tài chính; sự chuyển hóa giữa nợ công-nợ tư và vai trò ngày càng lớn của khủng hoảng tài chính đối với khủng hoảng chu kỳ, bất ổn vĩ mô, xã hội và chính trị;
- Thứ năm, đề cao yêu cầu phát triển bền vững, tăng trưởng xanh, hài hòa lợi ích với lợi ích quốc gia là trên hết